

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 66/19

Møtedato: 29.08.2019

Dato: 12.08.2019

Arkivsaknr: 2017/12743

Etatsstyringsmøte 2019. Tilbakemelding fra Kunnskapsdepartementet

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Sak 4/18: [Tildelingsbrev for 2018](#)
- Sak 18/19: [Årsrapport 2018](#)

Saken gjelder:

Kunnskapsdepartementet hadde etatsstyringsmøte med Universitetet i Bergen 6. juni 2019. På bakgrunn av dialogen i møte, årsrapport 2018, tilstandsrapporten for universitets- og høyskolesektoren 2019, resultatrapporteringen til DBH og nøkkeltall for statlige universiteter og høyskoler 2019, har departementet gitt sin tilbakemelding til UiB. (vedlagt).

Departementet viser i sin tilbakemelding spesielt til temaer som regjeringen er særlig opptatt av. Dette gjelder kvalitet i høyere utdanning og forskning, samarbeid med omverden, digitalisering og effektiv ressursbruk og forvaltning.

Departementet berømmer UiB for sitt internasjonale engasjement og spesielt for å ha påtatt seg et lederansvar med FNs bærekraftsmål 14. Departementet noterer seg videre at UiB har evnet å inkludere bærekraftsmålene og forståelse av disse i emner og studieprogrammer.

Etter departementets oppfatning er UiBs deltakelse i Arqus European University Alliance i tråd med målsettinger som ligger til grunn for arbeidet med stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet som legges frem i 2020, og andre overordnede prioriteringer for norsk utdannings- og forskningspolitikk. Departementet er også positive til at UiB har utarbeidet en egen Kina-strategi.

Departementet er tilfreds med at de faglige resultatene i stor grad viser en positiv utvikling. Samtidig forventes fortsatt systematisk og målrettet innsats for å realisere ambisjonene i den reviderte strategien. Når det gjelder resultater i Horisont 2020 oppfordrer departementet UiB om å UiB sammenligne seg med nordiske universitet.

Etter departementets oppfatning jobber UiB godt med målene i utviklingsavtalen.

Departementet framhever følgende punkter hvor resultatene bør bedres:

- Andel bachelorkandidater som gjennomførte på normert tid,
- Kandidattall innenfor tannpleierutdanningen,
- Bruk av rekrutteringsstillinger til MNT er lav i forhold til tildelte stillinger
- Bruk av midlertidige stillinger
- Antall lærlinger
- Studentmobilitet

Departementet forventer videre at UiB har stor oppmerksomhet på kravene som følge av Plan S og at UiB prioriterer å etterleve gjeldende krav for informasjonssikkerhet og personvern.

Universitetsdirektørens kommentarer:

Det forventes at UiB iverksetter nødvendige tiltak for å følge opp tilbakemeldingene fra departementet.

I sin tilbakemelding trekker departementet flere ganger fram den dårlige gjennomføringen på normert tid innenfor bachelorstudiene. Det trekkes fram at problemene med lav gjennomføring på bachelor har vedvart over flere år, til tross for igangsatte tiltak. Departementet ber derfor om at det utarbeides en nærmere problembeskrivelse/analyse som kan legges til grunn både for UiBs utvikling av tiltak og den videre etatsstyringsdialogen om temaet.

På dette grunnlag er det satt i gang et utredningsarbeid som både skal gi en over sikt over arbeidet som er gjort de siste årene og evaluering av disse. I tillegg skal behovet for nye tiltak vurderes. Styret vil få seg forelagt resultatet av dette arbeidet i løpet av høsten 2019.

I perioden 2013-2018 er UiB tildelt 49 rekrutteringsstillinger øremerket MNT satsingen. KD peker på at de ikke kan se en tilsvarende økning i antall tilsetninger ved UiB. KD har her lagt til grunn utviklingen ved MN, fakultetet, SARS senteret og De naturhistoriske samlingen ved UM. Dette er en noe snevrere definisjonen enn det UiB har brukt i den intern fordelingen, der også medisin og deler av psykologi inngår som MNT enheter. I tillegg hadde UiB et høyt antall rekrutteringsstillinger i 2013 og 2014 som følge av betydelige overføringer ved fakultetene.

Totalt overoppfyller UiB KDs måltall for rekrutteringsstillinger, også for 2018. En eventuell refordeling av rekrutteringsstillinger vil bli lagt fram for styret i forbindelse med budsjettfordelingssaken for 2020 (oktober). Her vil det også gis status for fakultetenes utnyttelse av rekrutteringsstillinger for 2019.

Universitetets arbeid for reduksjon av midlertidige tilsatte vil legges fram for styret i septembermøtet.

En samlet status over universitetets oppfølging av tilbakemeldingene fra etatsstyringsmøtet gis forbindelse med utarbeidelse av universitetets årsrapport for 2019.

Vedtak:

Universitetsstyret tar departementets tilbakemelding til orientering.

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

12.08.2019/Steinar Vestad

Vedlegg: Tilbakemelding fra KD

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

19/31-41

14. juni 2019

Etatsstyring 2019 - Tilbakemelding til Universitetet i Bergen

Vi viser til etatsstyringsmøtet mellom UiB og Kunnskapsdepartementet 6. juni 2019.

Vedlagt er departementets skriftlige tilbakemelding. Den er utarbeidet på bakgrunn av årsrapport til UiB for 2018, Tilstandsrapport for høyere utdanning 2019, Nøkkeltall for statlige universiteter og høyskoler 2019, resultatrapporteringen til DBH og dialogen i etatsstyringsmøtet.

Departementet forventer at UiB setter i verk nødvendige tiltak for å følge opp tilbakemeldingen.

Informasjon om etatsstyring i 2020 formidles i tildelingsbrevet for 2020.

Med hilsen

Knut Børve (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siri Waalen Bogen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Siri Waalen Bogen
22 24 77 96

Etatsstyring 2019

Tilbakemelding til Universitetet i Bergen

Etatsstyringsmøtet	
Dato og tid	6. juni 2019 kl. 10:00-12:00
Sted	Universitetet i Bergen, Media City Bergen
Møtedeltakelse fra institusjonen	Dag Rune Olsen, rektor og styreleder
	Kjersti Fløttum, styremedlem
	Sofie Marhaug, styremedlem
	Jørgen Melve, styremedlem
	Erlend Grønvold, styremedlem
	Sausan Hussein, styremedlem
	Bjørn K. Haugland, styremedlem
	Kjell Bernstrøm, universitetsdirektør
Møtedeltakelse fra departementet	Knut Børve, ekspedisjonssjef
	Rolf L. Larsen, avdelingsdirektør
	Siri W. Bogen, seniorrådgiver
	Vidar Grøtta, seniorrådgiver
	Guri B. Skoklefald, seniorrådgiver
	Christoffer Wiig, seniorrådgiver

Profil og utviklingsstrategi

Universitetet i Bergen (UiB) er et anerkjent universitet med stor faglig bredde. UiB har sterke miljøer innenfor sine strategiske satsingsområder marin, klima og energiomstilling og globale samfunnsutfordringer. UiB har revidert sin strategi "Kunnskap som former samfunnet" hvor de strategiske satsingene er beholdt. UiB har ambisjon om å være et internasjonalt orientert forskningsuniversitet og vil utvikle flere fremragende forskningsmiljøer. Innen 2022 skal alle fakulteter ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard. Strategien har videre tydelig mål om å utdanne attraktive kandidater og bli enda bedre på forskning. Departementet forventer derfor at universitetet fortsetter sin systematiske og målrettede innsats for å realisere ambisjonene i den reviderte strategien.

Departementet er tilfreds med at de faglige resultatene i stor grad viser en positiv utvikling. Imidlertid må det igjen pekes på den vedvarende utfordringen med lav gjennomstrømming hos bachelor-studentene.

Departementet ser positivt på den ledende rollen UiB har tatt i hvordan UH-sektoren kan bidra for å nå FNs bærekraftsmål både i utdanning og forskning. Videre har departementet notert seg at UiB er tildelt en internasjonal rolle i arbeidet med bærekraftsmål 14, Liv under vann, på vegne av United Nations Academic Impact og International Association of Universities.

Utviklingsavtalen

UiB har inngått utviklingsavtale med departementet. Avtaleperioden er 1. januar 2018 – 15. mars 2020. UiB skal sluttrapportere på avtalen i mars 2020. UiB har laget en grundig orientering om status for utviklingsavtalen i årsrapporten for 2018. UiB peker i årsrapporten på utfordringer med å nå enkelte mål/måleparametre. Det er særlig gjennomstrømmingen i studieprogrammene som fortsatt er en utfordring. UiB skriver at de har igangsatt tiltak for å øke gjennomstrømmingen i 2018, men mener at dette først vil få effekt noen år frem i tid. Imidlertid tror UiB på en bedring innen utgangen av 2019. Departementet mener at UiB generelt jobber godt med målene i avtalen.

Resultater og måloppnåelse

Kvalitet i høyere utdanning

Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* lanserte flere viktige tiltak for å styrke utdanningsoppdraget ved universitetene og høyskolene, herunder en meritteringsordning for undervisning og nye krav til utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk på institusjonene. Bestemmelsen om krav til utdanningsfaglig kompetanse trer i kraft 1. september 2019. Som oppfølging av meldingen er det også etablert søknadsbaserte kvalitetsprogrammer for utdanning som administreres av Diku. Departementet forventer at UiB bidrar til å realisere målsettingene med disse og øvrige tiltak fra Kvalitetsmeldingen.

KD merker seg at studieprogrammene ved UiB har relativt god søkning, med 2,3 primærsøkere per studieplass i gjennomsnitt, og at det har vært en vekst i studentmassen. Imidlertid har det i lang tid vært for lav andel av bachelorstudentene som gjennomfører på normert tid. I tillegg kommer en svært høy andel frafall på bachelornivået.

Departementet ba i tilbakemeldingsdokumentet for 2018 om at neste årsrapport skulle legge "ekstra vekt på problembeskrivelse/analyse og målrettede tiltak som er iverksatt for å bedre studiegjennomføringen". I årsrapporten for 2018 er det redegjort for flere tiltak som er iverksatt for å bedre gjennomføringen, og UiB oppgir at man forventer effekter av disse fra 2020. Gitt at problemene med lav gjennomføring på bachelor har vedvart så lenge, vil departementet be om at universitetet utarbeider en nærmere problembeskrivelse/analyse som kan legges til grunn både for UiBs utvikling av tiltak og den videre etatsstyringsdialogen om temaet.

Departementet har merket seg at UiB alt i alt ligger relativt godt an når det gjelder studier med kandidatmåltall. Det er grunn til å trekke frem meget gode tall for den integrerte lektorutdanningen. UiB har meldt inn et ønske om å omdisponere studieplasser fra PPU til lektorprogrammet for innværende år i lys av endringer i søkergrunnlaget pga nye opptakskrav til PPU. Departementet mener dette er fornuftig omdisponering. Samtidig ber departementet om at UiB arbeider videre for å sikre et best mulig søkergrunnlag for PPU, som fortsatt vil være en viktig form for lærerutdanning. Departementet vil se nærmere på de fastsatte måltallene for PPU.

Departementet forventer også at UiB vurderer særskilte tiltak for å øke kandidatproduksjonen i tannpleierutdanningen, hvor resultatet for 2018 ligger betydelig under måltallet.

Departementet er opptatt av studentenes faglige tidsbruk, særlig på lærer- og pedagogikkutdanningene siden data fra Studiebarometeret viser at disse studentene bruker mindre tid på studiene enn andre.

Kvalitet i forskning

UiB leverer gode resultater på forskningsområdet sammenlignet med de statlige UH-institusjonene. UiB lykkes også godt i Horisont 2020, hvor kun UiO og NTNU ligger høyere på prosjektdeltakelser. Når vi sammenligner med andre nordiske universiteter, kan imidlertid UiB gjøre det enda bedre. Departementet oppfordrer UiB til å sammenlikne seg med nordiske universiteter når det gjelder resultater i Horisont 2020.

Antall publiseringspoeng pr faglig årsverk ligger over gjennomsnittet for statlige institusjoner og har økt det siste året. Bidragsinntekter fra Forskningsrådet pr faglig årsverk er også over gjennomsnittet, dog på samme nominelle nivå som tidligere år. EU-midler pr faglig stilling er på samme nivå i 2018 som 2017, også dette godt over gjennomsnittet og høyere enn både NTNU og UiO. Verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk har økt med over 60 % fra 2017 til 2018. Det er gode resultater.

Når det gjelder kvaliteten på forskningen har UiB høy andel publisering på nivå 2, den har ligget på 25-27 prosent de siste årene. De har også høy andel internasjonal sampublisering. Andelen ligger godt over gjennomsnittet for statlige institusjoner og har økt de siste årene. UiB ligger høyest av de norske universitetene på siteringsindeksen i indikatorrapporten for 2018. Det er positive resultater.

Åpen tilgang til forskningsresultater og tilgjengeliggjøring og deling av data er en sentral forskningspolitisk målsetting. UiB har et forbedringspotensial her siden andelen artikler publisert uten åpen tilgang var over 40% i 2018 og i perioden 2013-2018. Departementet forventer at UiB har stor oppmerksomhet på arbeidet for å være forberedt på kravene som følge av Plan S som Forskningsrådet har sluttet seg til gjennom en internasjonal koalisjon av forskningsfinansierer, cOAlition S.

Departementet har øremerket deler av de nye rekrutteringsstillingene etter 2013 til matematisk-naturvitenskapelige og teknologiske fag (MNT-fag). Dette ut fra behovsanalyser som påpekte særskilte behov for opptrapping av rekrutteringsstillinger til disse fagene. Det negative avviket ble påpekt i tilbakemeldingsrapporten til UiB i 2018. Tabellen nedenfor viser differansen mellom tilvekst målt mot de øremerkede stillingene.

Institusjon	Årsverk i rekrutteringsstillinger, MNT-enheter*		Øremerkede MNT-stillinger 2013-18	Tilvekst i MNT-årsverk 2013-18	Differanse, tilvekst - øremerkede Underoppfylling
	2013	2018			
UiB	179,0	203,65	49	24,65	-24,35

* UiB-MNT = MN-fak. + Univ.museet, Nat.hist.saml. + Sars internasjonale senter for marin molekylærbiologisk forskning. (Årsverk: 188,65 + 4 + 11)

Vi viser til dialogen i etatsstyringsmøtet hvor UiB mente at har økt MNT-årsverk ved Medisinsk fakultet og Psykologisk fakultet. Etter møtet har departementet sjekket dataene i DBH. Antall årsverk i stipendiat- og postdoktorstillinger ved Medisinsk fakultet og Psykologisk fakultet har økt med hhv. 15,5 og 1,5 årsverk fra 2013 til 2018, mao. mindre enn det negative avviket i tabellen over. Dessuten har veksten i hovedsak kommet ved kliniske enheter, og det er derfor vanskelig å verifisere at dette er vekst i MNT-årsverk. Departementet forventer derfor at UiB setter inn tiltak for å øke antall MNT-årsverk i tråd med tildelte rekrutteringsstillinger.

Som en oppfølging av humaniorastrategien vil UiB styrke satsingen på humaniora. Blant annet vil UiB inngå avtale med UiO, etablere et senter for humaniora og få flere humanister til å søke midler fra Forskningsrådet og Horisont 2020. Departementet ser frem til effektene av UiBs satsinger og samarbeidet med UiO.

Samarbeid med omverden

UiB viser i årsrapporten til et veletablert samarbeid med samfunns- og arbeidsliv i regionen. UiB har i samarbeid med HVL integrert Råd for samarbeid med arbeidslivet og Regionalt kompetanseforum for arbeide for å løse sitt regionale samfunnsoppdrag. Kunnskapsklyngene er også et viktig element i samarbeidet med regionalt arbeids- og næringsliv. Departementet ser frem til resultatene av UiBs arbeid med etablering av kunnskapsklynger på en rekke sentrale fagområder som er viktig for innovasjon, næringsutvikling og omstilling i offentlig sektor. Disse vil ha stor betydning for innovasjonskraft og næringsutvikling i regionen.

Regjeringen arbeider med en ny kompetansereform som skal legge til rette for læring hele livet. Samtidig er det satt i gang arbeid med en stortingsmelding om arbeidsrelevans i høyere utdanning. En viktig begrunnelse for begge prosessene er fremtidig omstillingsbehov som følge av digitalisering, automatisering, det grønne skiftet og demografiske endringer. Det er viktig at institusjonene styrker det strategiske og langsiktige samarbeidet med arbeidslivet på institusjons-, program- og fagnivå.

Departementet har notert seg at UiB i 2018 har vedtatt handlingsplaner for etter- og videreutdanning, og en handlingsplan for innovasjon. Departementet ser også positivt på at UiB har et velfungerende etter- og videreutdanningstilbud innenfor realfag og helsefag.

Departementet har forventninger til at etableringen av forskningsinstituttet NORCE skal ha positive effekter på forskning og innovasjon på Sør- og Vestlandet og at etableringen gir økt samarbeid mellom forskningsmiljøene og eierinstitusjonene UiA, UiB, UiS og UiT.

Internasjonalt samarbeid

UiB har høye ambisjoner om å være internasjonalt ledende innenfor forskning og utdanning og lykkes med dette i stor grad på en rekke områder og har lykkes spesielt godt med forskningsformidling nasjonalt og internasjonalt.

Departementet berømmer UiB for sitt internasjonale engasjement og spesielt for å ha påtatt seg et lederansvar med FN's bærekraftsmål 14. Departementet noterer seg videre at UiB har evnet å inkludere bærekraftsmålene og forståelse av disse i emner og studieprogrammer.

KD ser positivt på at UiB har utarbeidet en egen Kina-strategi.

Kunnskapsdepartementet har ambisiøse mål for norsk deltakelse i Erasmus+. Målet for inneværende programperiode 2014-2020 er at innen programperiodens slutt deltar 3 000 norske på utveking gjennom Erasmus+. Dette målet er innenfor rekkevidde, og departementet forventer at UiB vektlegger økt bruk av Erasmus+ frem mot 2020. Andelen utreisende studenter gjennom Erasmus+ og andre ordninger har økt de siste årene. Sett i lys av UiBs tunge internasjonale engasjement innenfor forskning og ulike typer samarbeidsprosjekter internasjonalt, mener departementet at UiB har et potensial for å øke studentmobiliteten ytterligere. Til orientering har regjeringen satt i gang et arbeid med en stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet, og meldingen legges frem for stortinget i årsskiftet 2019/2020.

KD ser positivt på UiBs deltakelse i Arqus European University Alliance. Prosjektet er i tråd med målsettinger som ligger til grunn for arbeidet med stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet som legges frem i 2020, og andre overordnede prioriteringer for norsk utdannings- og forskningspolitikk. Norge har støttet EU-kommisjonens forslag om å etablere nettverk av europeiske universiteter i Erasmus+. Disse nettverkene er i tråd med norsk høyere utdanning for et bærekraftig, langsiktig universitetssamarbeid. Det er ikke avsatt egne midler over statsbudsjettet for å støtte initiativet.

Digitalisering

Departementet forventer at UiB bidrar til å realisere "Digitaliseringsstrategi for universitets- og høyskolesektoren". Strategien konkretiseres gjennom handlingsplaner som Unit har ansvar for å utarbeide i samarbeid med sektoren. KD forventer at tiltak som egner seg som fellesløsninger også realiseres som fellesløsninger.

Departementet konstaterer at UiB arbeider målrettet med ulike digitaliseringstiltak og ser det som positivt at det er utarbeidet en egen strategi med vekt på digitaliseringens betydning for utvikling av institusjonen. I strategien legges det opp til utvikling av digital kompetanse gjennom en tverrfaglige tilnærming ved å integrere digital kompetanse i alle studier. Gjennom DigUiB-prosjektet legges det opp til en gjennomgående digitalisering av UiBs tjenester og innhold. Dette arbeidet støtter opp om digitaliseringsstrategien for universitets- og høyskolesektoren.

Kunnskapsdepartementet fastsatte i januar 2019 en ny styringsmodell for informasjonssikkerhet. Unit har ansvar for å følge opp denne. Departementet forutsetter at UiB prioriterer å etterleve gjeldende krav for informasjonssikkerhet og personvern. UiB må ha tilstrekkelig oversikt over risiko til å kunne håndtere denne på en helhetlig og systematisk måte, og at vedtatte tiltak faktisk har effekt. Departementet forventer at styret har en særskilt oppmerksomhet om oppfølgingen av risikostyringen og informasjonssikkerheten.

God ressursbruk og forvaltning

Andelen midlertidige årsverk i saksbehandler- og utrederstillinger ved UiB er blant den laveste i UH-sektoren og godt under gjennomsnittet for sektoren (12,5 %), med en andel på 6,7 % (50,6 årsverk). Andelen i undervisnings- og forskningsstillinger i 2018 var derimot på over gjennomsnittet for sektoren (16,8 %), med en andel på 17,8 % (230,6 årsverk).

Departementet er fornøyd med den betydelige reduksjonen i andelen midlertidige årsverk (ned 3,2 prosentpoeng i begge disse kategoriene fra 2017) og anerkjenner arbeidet som er gjort for å redusere midlertidighet. Departementet vil understreke betydningen av å redusere midlertidigheten i UH-sektoren og har en forventning om at UiB fortsetter å redusere midlertidigheten ved institusjonen. Krav om redusert midlertidighet vil bli formidlet i tildelingsbrevene for 2020.

Andelen kvinner i dosent- og professorstillinger var i 2017 og 2018 på henholdsvis 27,3 % og 28,5 %. Dette er litt under gjennomsnittet for sektoren (31 % i 2018). Departementet er fornøyd med målet om å øke kvinneandelen i alle vitenskapelige stillinger ved UiB og at det er en økende trend i kvinneandelen de seneste årene. Departementet vil følge opp dette fremover.

I tildelingsbrevet for 2018 er det uttrykt en forventning om at antall lærlinger i 2018 skal være minst like mange som i 2017. Departementet er derfor ikke fornøyd med den betydelige reduksjonen i antall lærlinger fra 33 i 2017 til 25 i 2018.

Departementet merker seg at UiB gjennom flere år har gjort et betydelig arbeid med å utvikle og effektivisere administrative oppgaver, gjennom bruk av digitale løsninger. Departementet ser det som positivt at dette arbeidet videreføres gjennom Digitaliseringsprogrammet (DigUiB) og Prosjekt for Tjenesteutvikling.

Regjeringen ønsker forpliktende gevinstrealiseringsplaner for alle store offentlige prosjekter, herunder strukturreformen i UH-sektoren. Departementet skal rapportere tilbake til regjeringen på arbeidet med gevinstrealiseringsplanen, og på måltallene som skal fastsettes på de identifiserte indikatorene. Departementet viser for øvrig til brev av 14. mars 2019.

Departementet er fornøyd med at det er skjedd en vesentlig forbedring av tilstanden til samlingene i Universitetsmuseet og understreker viktigheten av prosjektet «Flytt 22», slik at en i 2022 vil være i en situasjon der museets samlinger er ivaretatte og med ingen/liten risiko for vannskader eller andre risikofaktorer. Flere av parameterne som inngår i andelen tilfredsstillende sikrede magasinarealer ved universitetsmuseet viser en økning fra fjoråret (skallsikring, tyverisikring og vannskaderisiko). Parameteret "Rutiner og beredskap" har derimot ligget stabilt på 50 % siden 2016 og departementet forventer at UiB har oppmerksomhet på dette fremover.

Øvrige tilbakemeldinger

Norsk som fagspråk

Kunnskapsdepartementet viser til tildelingsbrevet for 2019 som understreker UH-institusjonenes lovpålagte ansvar for norsk som fagspråk. UiB har et særlig ansvar for å ta vare på det norske språket. Departementet forventer at UiB følger utviklingen nøye og vurderer behovet for å iverksette tiltak.